

L'Einateca agroecològica: espais de trobada i eines per consolidar els projectes enxarxats

Treballar en xarxa, teixir suports mutus, dissenyar i aplicar eines que puguin facilitar la feina són alguns dels exemples del que ofereix l'Einateca agroecològica, una iniciativa concretada a través d'una pàgina web i d'uns espais de trobada que està enllaçant el que ja es coneix com a xarxes alimentàries locals. En aquest article les entitats impulsores ens expliquen per a què podem utilitzar l'Einateca i els projectes que tenen entre mans.

TEXT I IMATGES: ARRAN DE TERRA, ARESTA I PAM A PAM

La base de les xarxes alimentàries locals són l'entrellat de relacions que es creen per a l'abastiment de productes locals, artesans i de qualitat. Aquest entrellaç de relacions pot incloure tant productores com projectes vinculats a la distribució, comercialització, restauració, turisme sostenible i consum. Molts, però no tots, dels productes oferts o distribuïts per aquestes xarxes són ecològics.

Diversos informes i iniciatives¹ s'han dedicat a identificar les necessitats concretes de les xarxes alimentàries locals i de les

postes al voltant de tres eixos de treball vinculats a tres reptes que es van revelar prioritaris. Es tracta de la distribució agroecològica compartida, de la generació d'espais de suport mutu i de la visibilització de les xarxes i de l'apropament de l'economia social i solidària amb l'agroecologia.

DISTRIBUCIÓ COMPARTIDA

Referent als temes de distribució, es posa especial èmfasi en l'enfortiment dels projectes que ja estan en marxa i la promoció

gran per a les productores.

La segona, a través el mapatge de rutes alimentàries gràcies a l'ús de dispositius GPS en diferents zones de Catalunya, per reflexionar sobre com podem augmentar la capacitat logística i l'abastiment de productes locals en tot el territori, partint de la connexió dels nodes estratègics entre les rutes alimentàries existents.

En aquest àmbit, els recursos que ja podem utilitzar són les rutes creades per les xarxes alimentàries, fent servir estructures més o menys formals, com serien les rutes de xarxes informals de productores (el menys formal), la ruta de distribució del Camp de Tarragona de l'Aresta i la Bajoca (formal sense estructura jurídica pròpia del projecte de distribució), i la feina logística de cooperatives com Mengem Bages, l'Enllaç de l'Ebre o Mengem Ponent (estructures més formals, cooperatives de serveis). També existeix una app, Rutes compartides³, que permet a les productores compartir rutes puntuals o regulars,

estratègies d'enxarxament més informals, amb l'objectiu de consolidar aquestes estructures. D'acord amb els resultats finals d'aquests treballs, l'octubre del 2020, tres entitats –Arran de Terra, l'Aresta i Pam a Pam– van poder impulsar un nou projecte: l'Einateca agroecològica².

Dos anys després del primer disseny, l'Einateca agroecològica aglutina pro-

de la intercooperació entre les xarxes i agents que treballen la distribució compartida.

Fins ara s'han impulsat dues línies de treballs principals. La primera, a través d'una jornada i la creació d'un grup de treball, per entendre com fixar preus justos a la distribució compartida, perquè la distribució no sigui un pes econòmic tan

1. Iniciatives, per exemple, com el *Directori d'abastiment agroecològic*, impulsada durant el confinament per Arran de Terra i Pam a Pam (<https://einatecagroecologica.pamapam.org/directori-dabastiment-agroecologic/>), l'informe "Eines i estratègies de les xarxes d'articulació agroecològiques" (Aresta, 2020) i l'informe col·lectiu "Xarxes alimentàries locals en temps de covid-19" (Arran de Terra, Aresta, Pam a Pam, Escola de Pastors i Càtedra d'Agroecologia de Vic, 2020). Els dos informes estan disponibles en l'apartat 'Producció agroecològica' de la pestanya Recursos de la web: <https://einatecagroecologica.pamapam.org/recursos-produccio-agroecologica/>

2. El projecte ha rebut, durant els dos primers anys, el finançament de l'Ajuntament de Barcelona a través de la convocatòria Impulsem el que fas.

3. <https://rutescompartides.cat>

una mica seguint el model de les aplicacions per compartir cotxes.

SUPORT MUTU

Malgrat la diversitat de tipologia i de territoris coberts per les xarxes, hi ha la necessitat de generar espais des d'on compartir i posar en comú reptes, eines i solucions.

Les xarxes necessiten:

- intercanviar opinions sobre les diferents formes jurídiques existents i la possibilitat d'optar per organitzacions més o menys formals;

Les xarxes necessiten compartir i posar en comú reptes, eines i solucions

- posar en comú idees per solucionar reptes de sostenibilitat personal, col·lectiva, econòmica, social i ambiental;
- crear mecanismes per poder compartir eines i recursos: contactes de dissenyadores, compres col·lectives, espais de formació, suport tècnic, i molt més.
- tenir un espai on poder reflexionar col·lectivament, amb altres xarxes, sobre els reptes principals que afecten les productores i consumidores agroecològiques i dissenyar possibles projectes per aportar solucions a aquests reptes.

QUÈ SÓN LES XARXES ALIMENTÀRIES LOCALS?

Les xarxes alimentàries locals són espais de col·laboració, suport mutu, articulació i treball conjunt entre projectes productius, projectes d'elaboració alimentària i, en moltes ocasions, altres agents socials del territori.

Responen als objectius de desenvolupar circuits curts de comercialització, enfortir i augmentar la producció i consum de productes locals i/o ecològics i fomentar relacions de transparència i confiança entre els seus membres.

Hi ha diverses tipologies de xarxes: les xarxes sectorials, com seria Ramaderes de Catalunya, les xarxes territorials, les xarxes més aviat informals i que comparteixen suport mutu, les xarxes que comparteixen un suport d'àmbit més tècnic, les que es creen per respondre a una falta de visibilització, les que volen impulsar projectes col·lectius de distribució i comercialització, etcètera.

FIXA-T'HI!

<https://einatecagroecologica.pamapam.org/>

Inclou un mapa i un directori de xarxes alimentàries locals, el resum del directori d'abastiment agroecològic tal com es va desenvolupar el 2020, un apartat de recursos i notícies públics i una intranet reservat a les xarxes, associat a altres eines digitals per facilitar una comunicació àgil entre elles.

VISIBILITZACIÓ

Per tal d'aportar unes primeres solucions a aquests reptes, l'equip tècnic i el grup motor de xarxes van dissenyar una web: Einateca agroecològica (<https://einatecagroecologica.pamapam.org/>). Inclou un mapa i un directori de xarxes alimentàries locals, el resum del directori d'abastiment agroecològic tal com es va desenvolupar el 2020, un apartat de recursos i notícies públics i una intranet reservat a les xarxes, associat a altres eines digitals per facilitar una comunicació àgil entre elles.

Ara com ara, ja apareixen al mapa i directori d'Einateca quinze xarxes. Tant xarxes de suport mutu tècnic (com Aixopluc, Mosaic de Secà o la Xarxa de Graners de Catalunya), com cooperatives més grans dedicades a la comercialització i distribució col·lectiva (com l'Enllaç de l'Ebre, Mengem Bages o Mengem Ponent), o xarxes territorials (com l'Associació per al desenvolupament integral de la Vall del Corb, el Parc Agrari de la Conca

FORMES PART D'UNA XARXA ALIMENTÀRIA LOCAL I VOLEU ENTRAR A L'EINATECA?

És tan fàcil com omplir aquest formulari <https://pamapam.org/ca/einateca/> amb la informació bàsica de la xarxa. Des del projecte Einateca comprovarem que la xarxa encaixa amb la definició de xarxa alimentària local i ens posarem en contacte amb tu. Un cop haurem penjat la xarxa al mapa d'Einateca, també podràs sortir al directori i participar als espais de treball i de suport mutu.

d'Òdena i Territori de Masies) han decidit participar en el projecte per trobar solucions col·lectives a reptes compartits.

Des de la primavera del 2022 també s'han creat espais de trobada presencials i telemàtics entre totes les xarxes interessades. A la trobada presencial del 2 d'abril de 2022, que va tenir lloc a Can Poc Oli, a Manresa, es van generar sinergies i es van treballar de manera més detallada diferents temes prioritaris, com la possibilitat d'augmentar la capacitat logística de les rutes de distribució i els problemes de comercialització, com també la reducció de comandes vinculada a la crisi econòmica, social i ambiental que estem vivint.

AGROECOLOGIA I ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA

En els territoris rurals sovint hi ha altres maneres de teixir vincles i de crear projectes que no acaben d'encaixar amb les definicions actuals de l'economia social i solidària (ESS), alhora que els petits projectes agroecològics desconeixen totes les possibilitats que poden oferir les economies transformadores. En aquest àmbit, des d'Einateca, Pam a Pam –un mapa col·laboratiu de l'economia social i solidària– ha fet una adaptació del seu qüestionari per incorporar nous indicadors i així mapar més projectes agroecològics. La idea és continuar fent més entrevistes perquè n'apareguin més. Aquesta adaptació també té com a objectiu ajudar col·lectius, per exemple en el cas de productores que volen crear una ruta de distribució compartida i necessiten criteris clars; d'una banda per definir qui pot participar en la ruta i, per l'altra, per explicar a les consu-

midores a partir de quins criteris s'han juntat les productores.

En una època en què totes les costures del sistema semblen a punt de rompre's, la visibilització, el suport mutu i l'apropament entre projectes agroecològics és crucial. L'impacte de l'Einateca agroecològica encara és reduït, a causa de limitacions tècniques i econòmiques, de la saturació i de la falta preocupant de sostenibilitat de molts projectes i xarxes. Tot i així, esperem que pugui contribuir a projectar alternatives i consolidar els vincles de suport mutu entre les baules d'un sistema alimentari agroecològic, des de la petita producció i elaboració fins al consum organitzat, passant per la distribució compartida. ✿

Algunes xarxes alimentàries catalanes

Xarxa Pagesa

Xarxa que agrupa nou pagesos de terres gironines (Alt Empordà, Baix Empordà, Gironès i Garrotxa) per comercialitzar i distribuir els seus productes ecològics a les botigues locals. Ofereixen una tarifa fixa pels seus productes, independentment de les variacions del mercat, i s'encarreguen de retirar el producte no venut de les botigues. Info a xarxapagesa.cat

Territori de Masies

Xarxa territorial que té la forma d'una cooperativa rural sense ànim de lucre que reivindica i dinamitza el territori i la vida pagesa del Baix Solsonès. Està formada per diferents iniciatives de la zona, des de productores agràries, empreses de turisme actiu, restaurants, artesanes... fins als veïns i veïnes.

L'Enllaç de l'Ebre

L'Enllaç de l'Ebre: cooperativa agroecològica de producció i consum social de les Terres de l'Ebre. Neix just abans del primer confinament per la Covid-19 i, malgrat aquesta dificultat inicial, creix de manera exponencial per arribar a més de cent trenta sòcies, tant productores com consumidores. Comercialitza i reparteix productes de les productores de l'Ebre amb furgonetes elèctriques.

CELLER COOPERATIU DE SALETLES, S.C.C.L.

Secció Ecològica

Pinsos compostos per a tot tipus d'animal, cereals, fitosanitaris, adobs i Agrobotiga.

Ctra. Igualada S/N 08241 Manresa
Tel.938720572 www.coopsalettes.com
coopsalettes@coopsalettes.com

EINES PER A L'AGRICULTURA ECOLÒGICA FABRICADES EN ACER INOXIDABLE

C/ Mossèn Jacint Verdaguer s/n
E-25264 Vilanova de Bellpuig (Lleida) CATALUNYA
Telf: +34 973 32 40 31 Fax: +34 973 32 44 12
www.ecoprac.com e-mail: ecoprac@ecoprac.com

SABÓ POTÀSSIC LÍQUID JABONERA

100% BIODEGRADABLE

LA INDUSTRIAL SABONERA
AVG. GENERALITAT, 126
43500 - TORTOSA
977 440 228
www.laindustrialsabonera.es
toni@laindustrialsabonera.es
carles@laindustrialsabonera.es